

Izbiceni - Periprava, sfârșitul unui destin!

În memoria, Laios Mitroi (Dorcică) Izbiceni – Romanați,

1961, început de decembrie, Izbiceni. Aveam 3 ani și jumătate. În curtea bunicilor mei materni avea loc o înmormântare, era vorba de bunicul meu. În sicriu doar haine, fără niciun trup neînsuflețit.

11.11.2011: Coboram de pe vapor și luam contactul cu Periprava, un sat de lipoveni de la marginea lumii, ultima frontieră, între brațul Chilia, Marea Neagră și Ucraina,

12.11.2011: Cimitirul satului Periprava, un cimitir modest cu morminte și cruci în stilul ortodoxismului răsăritean rus. O cruce din lemn de salcâm, modestă, marca groapa comună unde își duc somnul de veci cei peste 116 deținuți politici printre care și bunicul meu, Laios Mitroi. La 50 de ani de la deces, pentru acest om, se aprinde o lumânare, după ce Institutul pentru Investigarea Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, a localizat

această groapă comună.

Scurta cronologie a evenimentelor:

- 30.06.1959: arestat în baza hotărârii nr. 10052 / 1959 a Ministerului Afacerilor Interne (MAI), UM 0113 Craiova (*ridicat noaptea fără a i se prezenta motivele*);
- 30.06.1959 – 08.07.1959 – anchetat de comisia MAI și Procuratura Generală (*comisia era formată din 2 milițieni și un procuror, ancheta a durat 8 zile și s-a desfășurat în beciurile miliției din Craiova, în special noaptea, se aplicau mijloace de tortura diverse în vederea recunoașterii faptelor pentru care arestații erau judecați. Conform fișei matricole penale nr. 53 / 1959, Laios Mitroi nu și-a recunoscut faptele. Având în vedere acest lucru mă gândesc la cum a decurs ancheta*);
- 08.07.1959: Depus ca, condamnat la muncă forțată în lagarele de muncă destinate deținuților politici;
Număr mandat și instanța care l-a emis: DL 89 / 1959 / MAI;
Durata și felul pedepsei: 36 luni;
Categorie penală: Contrarevoluționar;
Încadrările juridice de acest fel se încheiau cu fraze de genul:

“Având în vedere materialele existente supra activității desfășurate de elementele menționate mai jos considerate deosebit de periculoase pentru securitatea statului ...etc,”

Perioada detenției:

- 08.10.1959-01.12.1959: Lagărul de muncă „Salcia”, din Insula mare a Brăilei care era un lagar de triere pentru deținuții politici. Lagărul a avut în anumite perioade și peste 5.000 de deținuți politici, denumit și “antecamera iadului” sau “infernul ascuns”. Aici se începea “reeducarea” prima etapă a regimului de detenție pentru deținuții politici. Lagrul de muncă “Salcia” reprezenta și testul de rezistență fizică și psihică. Cei care nu au rezistat, aici și-au găsit sfârșitul.
- 01.12.1959 – 14.11.1961: Lagărul de muncă „Periprava”,
Fișa matricolă penală: 53 / 59 / 0830 Periprava
Cel mai mare și mai dur lagar de muncă din Delta Dunării. Lagarul avea 2 formații, “Saivane” și “Grindul”. Formația Grindul era rezervată femeilor care aveau de realizat munci

absolut de nimaginat pentru ziua de astăzi. Una dintre aceste munci consta în prinderea șerpilor de apă din bălțile deltei.

Formația “Saivane” era organizată în cadrul lagarului ale carui ruine se văd și astăzi dar și în bacuri metalice plutitoare pentru perioadele în care se recolta stuful, adică, din a doua jumătate a lunii decembrie când puful stufului se scutura și până în prima parte a lunii februarie. Taiatul stufului era una dintre cele mai cumplite munci. Stuful se recolta iarna, când apa era înghețată. La lucru se ieșea dimineața în jurul orei 5,00, întoarcerea era la lăsarea serii.

Dacă se întâmpla să fie vreunul bolnav, să spună că nu poate să iasă la lucru, iarnă fiind, pedeapsa era să stea culcat, în camașă și indispensabili, pe puntea de oțel a bacului până îl lua butuc de acolo și îl duceau jos.

Se acordau 2 mese pe zi care constau dintr-o cană de cafea (orz prăjit) 100 grame de pâine și o bucată de 8 cm de mămăligă. Când brațul Chilia îngheța, mâncarea zilnică consta dintr-un știulete de porumb care se prăjea la foc pentru a fi consumat.

Reeducarea a continuat și la Periprava. Anchetele se desfășurau între 10 seara și 4 dimineața. Țipetele de durere se auzeau până în Periprava care era la 3 km distanță de lagăr. Bătrânii spun că erau treziți din somn de lătarul câinilor speriați de țipetele de durere ale deținuților.

- 14.11.1961: reprezintă ziua în care bunicul meu a decedat,
- 15.11.1961: înregistrarea decesului la Sfatul Popular al comunei Periprava sub nr. 793 / 15.11.1961
- 30.11.1961: Conducerea MAI a avizat asupra comunicării decesului familiei prin actul J 0181445 din 30.11.1961

Noiembrie în Periprava.

Peste tot nisip, și cu toate acestea un nisip bun pentru o construcție se găsește foarte dificil. Nisipul de aici este afectat de apa mării, sărată și dură care face din el un inamic atât pentru deplasarea în zona câmp și prin împrăștierea sa de către vânt. Am vizitat toată zona, Periprava, C.A. Roșeti, Grindu, Letea. Nimic din ceea ce au fost lagărele de muncă nu mai există. Singurul loc în care se mai păstrau niște resturi de construcție erau în lagărul de la Periprava, construcțiile administrației.

Mai locuiesc în Periprava circa 100 locuitori în majoritatea lor, lipoveni, oameni ai “bălții” care acum, așa cum îmi spuneau, nu mai au nimic al lor, totul s-a concesionat, inclusiv heleșteul de peste 60 ha construit de deținuții politici.

Nimic din afara vetrei localității nu mai este al lor, și-au pierdut complet libertatea și șansele de a trăi în acest colț de România. Bătrânii care au mai rămas în localitate nici acum nu au curajul să vorbească despre ce s-a petrecut aici în urma cu mai bine de 50 de ani.

Oamenii sunt tristi, te prievesc temător și își văd de treabă. Am vizitat cimitirul localității. Am identificat cu ușurință zona gropilor comune. Cei care mureau aici erau

îngropați noaptea fără să fie vazuți, numai că, umele săpăturilor se vedeau a două, a treia zi. Nimeni nu s-a atins de această zonă de frică să nu dea de osemintele deținuților politici.

Se fac în momentul de față demersuri în vedere deshumării, cercetării arheologice specifice și gruparea osemintelor pe individ și apoi prelevarea de probe ADN în vederea identificării lor cu ajutorul urmașilor. Este un demers costisitor și fără nici-un sprijin oficial.

Mulți spun că regimul de detenție de aici a fost unul blând, așa au spus și despre închisoarea de la Aiud, până când s-au făcut deshumările și s-au văzut atrocitățile la care au fost supuși acești oameni, adevărați români care “nu” au crezut că în țara lor va fi instaurat un regim politic total strain, regimul bolșevico-comunist.

Familia primea telegrame de la Laios Mitroi în care lucrurile din lagărul de la Preiprava erau prezentate în alte culori decât cele reale. Aceste telegrame erau dicatate de ofițerul politic. Detinutii acceptau asta pentru că în acest fel dădeau un semn, un semn că încă sunt în viață. După 1964 când au fost desființate aceste lagăre de muncă pentru deținuții politici, regimul comunist pentru a mușamaliza aceste orori tragice a inventat povești pe care le livrau prin diverse mijloace familiilor care își pierduse pe cineva în închisori sau lagare. Așa a ajuns și povestea cu privire la bunicul meu care, “bolnav fiind a refuzat o intervenție chirurgicală”. Cum însă să refuzi ceva la care nu aveai dreptul! Este adevărat că bunicul meu a refuzat multe, dar de altă factură. A refuzat reeducarea, colaborarea cu securitatea comunistă, a refuzat denunțul. Cât despre asistența medicală, și încă unde, la capatul țării, la Periprava, vom mai vedea după deshumare. Nu se pune problema asistenței medicale nici la nivelul populației civile de aici dar pentru deținuții politici!

Ce a însemnat lagărul de muncă forțat, PERIPRAVA !

1. *Drd Ifrim Anca, cercetatoare a gulagului românesc, afirmă:*

“Dacă ar fi să fie efectuat un top al cruzimii în munca pentru reeducare, recoltatul stufului de la Periprava ar primi premiu de excelență în întregul univers concentrațional românesc”. Cu toate că erau în mocirla înghețată până la brâu, la colectat de stuf, în timp ce dinspre mare bătea crivățul neîncetat, foștii deținuți mărturisesc că foamea le era principalul inamic, pentru că “ajungeau să nu mai fie oameni, mâncau orice”

2. *Extrase dintr-un material publicat de IICRMER cu privire la Sistemul Penitenciar din România: 1945 – 1989:*

“Condițiile de munca din lagarele și coloniile comuniste au fost dintre cele mai dure. Detinutii erau puși să muncească până la epuizare, în condițiile în care normele erau marite de la o zi la alta iar hrana era lipsită de proteine. Neîndeplinirea normei zilnice atragea pedepsirea “lenesului” prin bataie la sezutul gol, atârnarea lui cu capul în jos sau aruncarea lui la carcera.

Între 1952-1965, la colonia Periprava au decedat oficial 116 persoane. Deținuții decedați erau îngropați noaptea în gropi comune săpate în partea

de sud-est a cimitirului din satul omonim.

Cele mai multe decese s-au înregistrat în anii 1959-1961, 87 deținuți decedați, adică 75% din numărul deținuților decedați la Periprava în perioada 1952-1965”

În intervalul de 3 ani (1959 – 1961), colonia Periprava a funcționat la capacitate maximă, iar regimul de detenție a fost unul de exterminare.

Formațiunea 0830 Periprava era așezată pe grindul Letea, în Delta Dunării, la 30 de km de vărsarea brațului Chilia în Marea Neagră. Izolată de apele Dunării,

Periprava avea cel mai apropiat vecin la 3 km, satul omonim, apoi la 8 km satul C.A. Rosetti și la 10 km satul Sfiștofca.

Colonia de muncă Periprava a fost înființată ca unitate independentă pe 1 iulie 1957 prin ordinul MAI nr. 2394. Anterior acestui an, colonia a funcționat ca punct de lucru și secție a penitenciarului Chilia Veche. Formațiunea Periprava avea două secții exterioare: Grind și Saivane.

Alimentația și asistența medicală .

În general, alimentația era aceeași în întregul sistem penitenciar, cu deosebirea ca la secțiile pentru deținuții politici aceasta era foarte puțină. În privința asistenței medicale, aceasta era deseori absentă. Deținuții politici erau mai rar și mai greu vizitați de medic. Internarea în stațiunea penitenciarului și repartizarea medicamentelor erau supuse unor restricții speciale. În unele cazuri, pentru a se obține o asistență medicală mai bună, a fost nevoie să se recurgă la greva foamei. În multe cazuri de acest fel, deținuții au fost alimentați artificial și abuziv, împotriva voinței lor sau au fost lăsați în cea mai cruntă mizerie, alături de tineta cu fecale, săptămâni întregi.

3. (Ieromonah Teognost - Părintele Justin Pârvu și bogăția unei vieți dăruită lui Hristos, Vol. I, Editura Credința Strămoșească, Iași, 2006, pp. 195-196)

Iată-ne ajunși în anul 1960 când se termină prima perioadă de arest a Părintelui **Justin Pârvu**. Dar se pare că aurul trebuia să se lămurească și mai bine, pentru că "exilul" părintelui Justin nu s-a terminat aici. Crucea suferinței acestui neam mai trebuia purtată de acești demnitari ai Ortodoxiei.

"Sunt un om liber și fac ce vreau. Nu mă tem de oameni"

Această sintagmă rostită de părintele Justin în fața anchetatorilor comuniști l-a costat încă 4 ani de pușcărie grea pe lângă cei 12 pe care îi făcuse deja. Cuvintele sale însemnau defapt: *"Sunt un om liber - de păcat - și fac ce vreau - pentru Dumnezeu și binele sufletului meu! Nu mă tem de oameni"*. În acest context libertatea își contura definiția sa ca "starea de libertate de păcat" cum spunea alt mare stâlp al spiritualității și demnității românești – Părintele **Arsenie Boca**. Singura teamă era cea de Dumnezeu pentru că este singura născută din iubire care nu pervertește sufletul; cealaltă frică - frica de oameni - este expresia deformării interioare a conștiinței cu urmări distrugătoare.

"Dacă-ți dăm drumul acum, ce-ai să faci?", îl întreabă cei însărcinați cu "reeducarea". La care Părintele a răspuns senin: "Ce am făcut și până acum".

Este astfel trimis în Delta Dunării, unde se aplica un regim inuman de muncă și tortura psihică a reeducării, încât nu aveau voie să vorbească unul cu altul, nici măcar o săptămână.

"În Delta, în una din dimineațe, era o fleșcăraie pe afară cu zăpadă, cu noroi, și acolo am făcut niște culcări, că nu îndeplinisem normele. Duminică după masă caralii pe noi: *"Bandiților, ați rămas tot bandiți. Mă, care mai crede, mă, în Dumnezeu, să iasă aicea în față?!"*

"Justine", mi-am zis - "acum a venit timpul să te reabilitezi".

Eram într-o coadă acolo și mă strecur eu, și-mi făceam loc să ies. Mă duc și eu așa pleoștit.

"Mă banditul, da' tu ce ai mă, nu ți-o mai ieșit din cap?"... "Mă, care mai sunt, mă?" Și unul zice: "Păi, toți din spatele dânsului suntem!"

Pedeapsa: alte vreo 500 de culcări, canon de schivnic, nu alta. Ne-a ținut în frigul și vântul acesta la vreo patru ore încât se uscase noroiul pe noi”

4. Fragmente din articolul Campania de recoltare a stufului la Periprava , pag. 169-175, de Catalin Ropală, publicat în “Din documentele rezistenței” nr.6 / 1992 — Arhiva Asociației Foștilor Deținuți Politici din România.

“În toamna anului 1959, în țară s-au facut multe arestări în rândul țăranimii. Toți cei care s-au opus colectivizării au fost arestați. Procesul colectivizării trebuia să fie încheiat până în 1961. Pentru realizarea lui, statul comunist a înlăturat toate obstacolele. Țăranul român, prin instinctele lui de proprietate, s-a opus acestui proces. Au fost aduși la Periprava câteva mii de olteni,

“Toată tehnica recoltării stufului era prevazută numai pe anotimpul de iarnă, când temperatura scăzută prezuma înghețarea bălții. Nenorocirea era că, deși temperatura era de câteva grade sub zero, stuful forma un fel de protecție, astfel că balta, chiar dacă avea un start de gheață la suprafață, nu avea rezistență ca să suporte greutatea omului. Vântul nemilos al deltei nu ne cruța, el se infiltra prin pufoaicele subțiri, iar noi, bieții lucrători stuficoli, eram aproape înghețați. Singurul remediu era mișcarea, mișcarea haotică și continuă pentru a nu degera”

.....
“La refuzul nostru de a intra în apă am fost aliniați ca într-un pluton de execuție, iar în fața noastră santinelele și-au încărcat armele și puștile mitralieră așteptând numai semnalul pentru a deschide focul”

.....
“Seara, când se întorceau, rebegiti de frig, uzi până la piele, nu stiau ce să facă mai întâi. Se schimbau de hainele ude, atârându-le de pat, apoi, care reușeau, se apropiau de cuptor să se încălzească. Aerul devenea încărcat de vapori de apă, sufocant și rau mirositor. Se trezeau la un moment dat ca-ntr-o baie de aburi. Cuptorul se încălzea prea tare. Pereții bacului, fiind din metal și fiind complet în apă, țineau rece. Cei care erau lângă sobă se supraîncalzeau, iar cei de pe margini resimțeau frigul. Lumina din cameră era slabă de tot. Mulțimea aceea de licurici, formată din lampașele improvizate, nu putea să lumineze cum trebuie. Totul se facea pe băjbăite”

.....
“De primit scrisori, însa, nu primeam. Scrisorile ne erau dictate. În sala de club, ofiterul politic scria, pe o tabla mare de școală, textul scrisorii. Oamenii care scriau acasă completau textul de pe tablă, cu datele fiecărei familii, pe o carte poștală.

Dupa o vreme, scrisorile au fost suspendate pentru cei mai mulți din lagăr”

Firică Popa,
20.08.2012